

TALABALARNI KASB TANLASHGA TAYYORLASHDA INTERFAOL METODLARNI QO'LLASH

Yusufova Shahzoda

Annotatsiya:

Ushbu maqola talabalarni kasb tanlashga tayyorlashda interfaol ta'lim metodlarning ta'sirini o'rganishga, talabalarga kasbiy qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan amaliy ko'nikmalar, tanqidiy fikrlash qobiliyatlari oshirish haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: talabalar, kasb tanlash, interfaol metodlar, kasb, qobiliyat, talab.

Introduction:

Kasbni to'g'ri tanlash, inson turmushida muhim qadamdir, yosh avlodning butun hayotidagi muvaffaqiyat ko'p jihatdan kasbning qanchalik to'g'ri tanlanishiga bog'liq. Kasbni to'g'ri tanlash har bir maktab o'quvchisining qiziqishiga, mayliga, qobiliyatiga va imkoniyatlariga mos bo'lishi uchun uning sog'lig'ini, o'zlashtirishini va hissiyotlarini hisobga olish lozim, bular ijtimoiy foydali va unumli mehnatda hammadan ko'ra ko'proq qaror topadi va namoyon bo'ladi. Odam bajarayotgan ishlariga ijodiy munosabatda bo'lib, mehnat unumdorligini doimo oshirib borsa, tanlagan kasbga zo'r qiziqish bilan qarasa, o'z ishining ijtimoiy ahamiyatini tushunsa, uning qobiliyatlari mehnatda takomillashib borsa, o'shandagina u mehnatdan qoniqish hosil qiladi va xursand bo'ladi, bunday holda har bir shaxs jamiyatga eng ko'p naf keltiradi. Mana shu aytgan gaplardan kasb tanlashning g'oyat muhim ijtimoiy ahamiyati kelib chiqadi. Kasb-korni erkin tanlash juda katta ahamiyatga ega.

Materials and Methods:

Odam shug'ullanayotgan ishini yaxshi ko'rsa, bundan u xursand bo'ladi, qoniqish hosil qiladi, zo'r tashabbus ko'rsatadi, toliqmay mehnat unumini oshiradi. Talabalarning kasb tanlashi ongli zaruriyat bo'lishi va ayni vaqtda jamiyat manfaatlariga mos bo'lib tushishi, yigit va qizlarning kamolot yo'lida shaxsiy muddaolarini qondirishi lozim. Buning uchun yuksak darajada ma'lumotli bo'lish zarur, hozirgi asrimizda bunday ma'lumotsiz fan-texnika ildam taraqqiy etishi

mumkin emas. Umummehnat va maxsus malakalarni, kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishning bunday imkoniyatlari ob`ektiv zaminga ega bo'lib, voqelikda har kuni amalda oshirilmoqda. Sanoat tez rivojlanganligi, qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash va elektrlashtirish borasida katta qadamlar qo'yilganligi, ilm-fan, texnikani va madaniyatni yuksaltirish sohasidagi muvaffaqiyatlar bir tomondan, yoshlarning qiziqishlariga va qobiliyatlariga muvofiq, ikkinchi tomondan xalq xo'jaligi talab-ehtiyojlariga asosan kasb tanlashlari uchun amaliy jihatdan cheklanmagan imkoniyatlar yaratdi. Kasbga yo'naltirish o'quvchilarga politexnik ma'lumot berish masalalari bilan, kasb tanlash esa muayyan bilim darajasi bilan chambarchas bog`liqdir.

Results and Discussions:

Interfaol usullar talabalarga ularning qiziqishlari, kuchli tomonlari va intilishlariga mos keladigan kasb tanlashda yordam berishda yuqori samarali bo'ladi. Quyida kasb tanlash jarayonida yordam beradigan ba'zi interaktiv usullar haqida ma'lumotlar berilgan.

1. O'z-o'zini baholash vositalari: Interfaol onlayn baholash va viktorinalar talabalarga o'zlarining qobiliyatlari, qiziqishlari, qadriyatlarini va shaxsiy xususiyatlarini aniqlashga yordam beradi. Ushbu vositalar shaxsiylashtirilgan tushunchalarni beradi va shaxsning kuchli tomonlari va afzalliklariga asoslangan potentsial martaba yo'llarini taklif qiladi.
2. Karyera bo'yicha seminarlar va seminarlar: Karyera bo'yicha maslahatchilar yoki turli soha mutaxassislari boshchiligida interfaol seminarlar va seminarlar tashkil etish turli kasblar haqida bevosita ma'lumot berishi mumkin. Talabalar turli kasblar variantlarini chuqurroq tushunish uchun savol-javob sessiyalarida, guruh muhokamalarida va interfaol tadbirlarda qatnashishi mumkin.
3. Ish soyasi va stajirovka: Ish soyasi yoki qisqa muddatli amaliyot o'tash imkoniyatlarini taklif qilish talabalarga muayyan kasblarning kundalik haqiqatlarini boshdan kechirish imkonini beradi. Ushbu amaliy tajriba talabalarga ma'lum bir kasblar ularning umidlari va manfaatlariga mos kelishini baholashga yordam beradi.
4. Mentorlik dasturlari: talabalarni tajribali mutaxassislar bilan murabbiy sifatida birlashtirish turli kasblar haqida qimmatli tushunchalarni berishi mumkin. Interfaol munozaralar va murabbiylarning ko'rsatmalari talabalarga turli kasblar talablari va mukofotlari haqida aniqroq nuqtai nazarga ega bo'lishga yordam beradi.

5. Karyera yarmakalari: Interfaol martaba yarmakalari turli sohalar va ilmiy muassasalar vakillarini birlashtiradi. Ushbu tadbirlar turli kasblar bilan aloqa qilish, axborot intervyulari va interfaol namoyishlar o'tkazish uchun imkoniyatlarni taklif qiladi va talabalarga turli martaba imkoniyatlarini o'rganishga yordam beradi.

6. Ko'nikmalarga asoslangan seminarlar: Kodlash, raqamli marketing yoki grafik dizayn kabi muayyan ko'nikmalarga qaratilgan interfaol seminarlar talabalarga ma'lum kasblarga bo'lgan qobiliyatlarini o'rganishga va turli martaba yo'llari haqida amaliy tushunchalarga ega bo'lishga yordam beradi.

7. Onlayn simulyatsiyalar va o'yinlashtirilgan baholashlar: Interfaol simulyatsiyalar va o'yinlashtirilgan baholashlar talabalarga turli kasblarning virtual tajribasini taqdim etishi mumkin, bu ularga ushbu simulyatsiya qilingan muhitda o'z tajribalari asosida ongli qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

8. Talabalar o'rtasidagi muhokamalar va guruh faoliyati: Guruh muhokamalarini, rolli o'yin mashqlarini va o'zaro fikr-mulohazalarni rag'batlantirish, talabalarga potentsial kasb tanlash bo'yicha turli nuqtai nazar va tushunchalarga ega bo'lishga yordam beradi. Interfaol guruh faoliyati hamkorlikda o'rganish va fikr almashishni osonlashtirishi mumkin.

Ushbu interfaol usullarni o'z ichiga olgan holda, talabalar kasbni o'rganish va tanlash jarayonida faol ishtirok etishlari mumkin, bu esa ko'proq ma'lumotli va ishonchli martaba qarorlariga olib keladi.

Conclusion:

Xulosa qilib aytganda, interfaol ta'lim usullarini qo'llash talabalarni kasb tanlashga tayyorlash va ularning kasbiy sohadagi istiqbollarni oshirishda muhim strategiya hisoblanadi. Dinamik va tajribaga asoslangan o'quv muhitini ta'minlagan holda, bu usullar talabalarni amaliy ko'nikmalar, tanqidiy fikrlash qobiliyati va bugungi martaba murakkabliklarida harakat qilish uchun zarur bo'lgan o'z-o'zini anglash bilan jihozlaydi. O'qituvchilar va ta'lim sohasidagi manfaatdor tomonlar sifatida interfaol ta'lim yondashuvlarini qo'llash va integratsiyalash talabalarning kasbiy yo'nalishlariga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin, bu esa ular o'zlarining professional sayohatlariga yaxshi tayyorgarlik ko'rishlari, ishonchli va xabardor bo'lishlarini ta'minlaydi.

References:

1. Abduqudusov O. Kasb-ta'limi o'qituvchilari tayyorlashga integrativ yondashuv. Toshkent: "FAN", 2015.
2. Avliyoqulov.N. Zamonaviy o'qitish texnologiyalari. Toshkent:"Muallif"2011
3. Bozorova S. Oliy maktabda kasbiy yo'naltirilgan o'qitish texnologiyalari. - Toshkent:"FAN",2006.
4. Shodiyev.N Fayziyev M. O`quvchilarni kasb tanlashga yo`naltirish asoslari. O`quv qo`llanma. Samarqand-2023.
5. www.ziyonet.uz

